

Arbetsgruppen för Examensarbete i samverkan för Piteå kommun, Luleå tekniska universitet och Umeå universitet

Pilot_utkast 2_201006 UBCG Kristina Hansson

Förslag på pilotförsök för Examensarbete i samverkan

Bakgrund

Piteå kommuns, utbildningsförvaltning har ingått avtal kring Utveckling, Lärande och forskning (ULF-avtal) med Umeå universitet (bilaga 2) och Luleå tekniska universitet, LTU. Bägge ULF-avtalen har som övergripande syfte att parterna tillsammans ska skapa en forsknings- och utvecklingsmiljö (FoU-miljö) för Piteå kommuns skolverksamheter. FoU-miljön ska baseras på långsiktigt varaktiga strukturer för samverkan kring praktiktäna skolforskning i förskola och skola. Sammanfattningsvis beskriver avtalen delar i den infrastruktur bestående av aktiviteter, roller och strukturer som FoU-miljön ska tillhandahålla för aktörerna (lärare, rektorer och forskare).

Beroende av aktörernas tidigare erfarenheter och kunskaper av praktiktäna skolforskning, konstateras i avtalet att det kan behövas olika typer av strukturer för att börja, fortsätta och fördjupa vetenskaplig kunskap och praktiskt kunnande. För nybörjaren anges i ULF-avtalet s.k. *instegsstrukturer*, det vill säga sammanhang där lärare, blivande lärare, forskare och rektorer tillsammans kan börja arbeta med praktiktäna forskning i förskola och skola. Det kan exempelvis ske genom arbete i forskningscirkel, aktionsforskningsprojekt eller genom att blivande lärares examensarbete länkas till en förskolas/skolas systematiska kvalitetsarbete och behov av kunskap kring ett aktuellt utvecklingsområde.

I dagsläget är olika aktörer från Piteå kommun, Luleå tekniska universitet och Umeå universitet involverade i arbetet med att genomföra ULF-avtalet. I och med detta möte har arbetet med att diskutera och föreslå hur examensarbetet kan fungera som ett inträde för blivande lärare i en yrkespraktik där man som lärare på ett naturligt sätt samverkar med forskare i sitt vardagsarbete. Denna text syftar till att ge ett konkret förslag på genomförande av pilotförsök med examensarbete under läsåret 2020/2021

Examensarbete i samverkan

Piteå utbildningsvetenskapliga råd, PUR, har med stöd ULF-avtalen, gett en arbetsgrupp i uppdrag att utreda och ta fram förslag på hur examensarbete i samverkan kan utgöra en grund för praktiktäna forskning och samverkan mellan universiteten och kommunens skolverksamhet.

Följande personer ingår i arbetsgruppen:

Linda Andersson, rektor, Porsnässkola

Ulrika Bergmark, biträdande professor/samverkansforskare, LTU

Monika Diehl, samverkanslektor, Lärarhögskolan, UmU
Lillemor Eriksson, VFU-samordnare Piteå kommun, lärare Backsgårdsskola
Helena Grape, rektor förskolan förskolorna i Norrfjärden, Alter och Sjulsmark
Kristina Hansson, vetenskaplig ledare, Utbildningsförvaltningen, Piteå kommun
Maria Karlsson, lärare, VFU-handledare, Backsgårdsskolan
Linda Ström, rektor, Strömbäckaskolan
Elice Ökvist, avdelningschef grundskolan, Utbildningsförvaltningen Piteå kommun
Annbritt Palo, Susanne Westman/ samt Åsa Bjuhr och Marco Modica Agnello, Luleå tekniska universitet (de två sistnämnda fr.o.m. ht 2020)
Gruppens har under vårterminen träffats och arbetat fram ett förslag på pilotförsök.

Arbetsgruppen har diskuterat två olika ansatser (Pilot 1 och Pilot 2) för pilotförsök kring examensarbete i samverkan. Syfte och mål är detsamma, dvs. att pröva och undersöka hur samverkan kring examensarbete kan integreras som en samverkande struktur för praktiktäna forskning. De skiljer sig genom hur matchningen (student, handledare, skola) sker:

Steg 1: Introduktion baserad på matchning via personlig kontakt (lå 2020/2021)

Steg 2: Introduktion baserad på intresseanmälan (lå 2021/2022)

Frågan om matchning, dvs. hur de olika aktörerna kommer i kontakt med varandra bedömer arbetsgruppen initialt som stora utmaningar för bägge organisationerna. Matchning som kräver god framförhållning, tid, kännedom om lärarutbildningens och förskolans/skolans organisering av respektive verksamhet samt de olika parterna – Piteå kommun, Luleå tekniska universitet samt Umeå universitet – delar ett gemensamt intresse för det pedagogiska/didaktiska utvecklingsområde som examensarbetet ska inriktas mot.

Kortfattat innebär pilotförsöket med examensarbete i samverkan att:

- Lärarstuderande med inriktning mot förskollärare, grundskollärare och gymnasielärare, genomför såväl den sista perioden av sin verksamhetsförlagda utbildning (VFU) som sitt examensarbete vid en och samma förskola eller skola.
- Examensarbetet har en praktiktäna ansats och kopplas till skolornas systematiska kvalitetsarbete
- Piloten genomförs under 2020/21 vid totalt fyra skolor i Piteå kommun (en förskola, två grundskolor och en gymnasieskola).
- Lärosäte och kommun bidrar med hälften av tiden (10 respektive 15 timmar) för den vetenskapliga handledningen av studentens arbete med examensarbetet (totalt 20 timmar/student på grundnivå, framför allt förskollärarytbildningen, eller 30 timmar/student på avancerad nivå, det vill säga grundlära- och ämneslärarytbildningen).
- Lärare som genomfört magisterutbildningen *Forskning och utveckling i skolan*, 60 hp är biträdande handledare för studentens examensarbete
- Kommunen bekostar under första pilotomgången¹ a) 10 respektive 15 timmar för biträdande handledares tid till vetenskaplig handledning och b) medverkan i planerings- och utvärderingsmöten

¹ Gäller enbart under läsåret 2020/21, vid fortsatt samverkan under kommande år står LTU för lönekostnaderna på 10 tim eller 15 tim/respektive biträdande handledare

Urval av studenter, lärare (VFU-handledare och biträdande handledare/FoU-magistrand) och huvudhandledare kräver matchning. Detta innebär att VFU-samordnare och utbildningsledare i samråd med samtliga berörda (student, handledare, biträdande handledare, VFU-handledare och rektor) vid respektive organisation ansvarar för att ta kontakt och föreslå lämpliga kandidater.

Tabell 1. Pilot 1 Introduktion vid tre skolor (1 förskola, 2 grundskola och 1 i gymnasiet).

Student	Handledare LTU	Biträdande handledare	Skolform/skola	Rektor	VFU- handledare
Malin Enefjäll Mollving	LTU, Sara Cervantes	Bodil Johansson, Trädgårdens förskola	Trädgårdens förskola	Birgitta Häggbom Tuveborg	Lena Bäckström
Sandra Bergström	LTU, Märta Andersson	Maria Karlsson	Grundskolan, L Backgårdsskolan	Vik. rektor	Maria Karlsson
Malin Jonsson	LTU, Stefan Lundström	Lena Kristensson	Grundskolan M	Ny rektor	Cecilia Lovén
Hanna Nilsson	LTU, Annbritt Palo	Sara Viklund	Gymnasiet, GY	Linda Ström	Sara Viklund

Under höstterminen 2020 träffas deltagarna i piloterna för planering av arbetet, dvs hur handledning ska bedrivas mellan studerande/biträdande handledare vid skolan och huvudhandledare vid universitet.

Grupper och mötesformer

Samtliga tre grupper utgör situationer där data kan samlas in av forskare/lärare för att skapa kunskap om examensarbete i samverkan (ULF medel).

Arbetsgrupp

Arbetsgruppen för examensarbete i samverkan har på uppdrag av Piteå utbildningsvetenskapliga råd i uppdrag att utreda och ta fram förslag på hur examensarbete i samverkan kan utgöra en grund för praktisknära forskning och samverkan mellan universitet och verksamhet, lärare, lärarstuderande, rektorer och forskare. Gruppens arbete leds av vetenskaplig ledare och rapporterar fortlöpande till PUR.

Syfte:

Övergripande ansvar för att utreda och ta fram förslag på en långsiktig samverkansmodell på examensarbete i samverkan som instegstruktur för praktisknära forskning och samverkan mellan universitet och verksamhet, lärare, lärarstuderande, rektorer och forskare.

Namn

Kristina Hansson, vetenskaplig ledare, Utbildningsförvaltningen, Piteå kommun (sammankallande)

Linda Andersson, rektor, Porsnässkola

Ulrika Bergmark, biträdande professor/samverkansforskare, LTU
Monika Diehl, samverkanslektor, Lärarhögskolan, UmU
Lillemor Eriksson, VFU-samordnare Piteå kommun, lärare Backgårdsskola
Helena Grape, rektor förskolan förskolorna i Norrfjärden, Alter och Sjulsmark
Maria Karlsson, lärare, VFU-handledare, Backgårdsskolan
Linda Ström, rektor, Strömbäckskolan
Elice Ökvist, avdelningschef grundskolan, Utbildningsförvaltningen Piteå kommun
AnnBritt Palo, utbildningsledare, ämneslärarprogrammet, LTU
Susanne Westman, utbildningsledare, förskollärarprogrammet, LTU
Åsa Bjuhr, utbildningsledare grundlärarprogrammet, LTU
Marco Modica Agnello, utbildningsledare VFU, LTU

Antal träffar

Två träffar/termin, ca 90 min/träff
2020: 10/11 15.00-16.30, 16/12 15.00-16.30
2021:

Handledningskollegium

Kontinuerliga träffar kring handledningsfrågor. Erfarenhetsutbyte. (bitr. handledare/VFU handledare och handledare från LTU/ULF, samordnare/vetenskaplig ledare Piteå kommun).

Namn

Annbritt Palo (sammankallande)
Lena Manderstedt, ULF-projekt
Ulrika Bergmark, Caroline Graeske, ULF-samordnare/ULF-koordinator, LTU
Kristina Hansson, Piteå kommun
Handledare
Biträdande handledare/VFU-handledare

Antal träffar

Två träffar ht 20: 90-120 min./gång. En gång per månad januari-maj: 60 min./gång. Under hösten ägnas mötena åt planering, behovsinventering och samtal om roller. Under våren ägnas mötena åt datainsamling och avstämning.

Syfte:

Gruppens uppdrag är att ta fram underlag för handledningsfrågor, nyttjande av handledningskompetens och hur examensarbete i samverkan kan utgöra en grund för praktisknära forskning och samverkan mellan universitet och verksamhet, lärare, lärarstudier, rektorer och forskare.

Pilotgruppen

Studenter, handledare/biträdande handledare, rektor, ULF-ansvariga vid LTU. Erfarenhetsutbyte under processens gång med fokus på hur examensarbetet integreras i skolans systematiska kvalitets- och utvecklingsarbete och hur examensarbeten kan bli en länk mellan universitet och huvudmän.

Sammanställande: ULF-ansvariga: Caroline Graeske, Ulrika Bergmark

Syfte:

Gruppens uppdrag har en övergripande funktion att koordinera ”examensarbete i samverkan” samt ta till vara de erfarenheter som görs inom projektet för att bygga långsiktiga strategier för lärarstudenters delaktighet som brygger mellan lärosäte och huvudman (Punkt 5. ULF-avtal mellan LTU och Umu).

Antal träffar

Slutet av nov, feb, april och juni. 60-90 min

Tidsplan- och aktivitetsplan

	År 2019				År 2020				År 2021			
Aktivitet	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Planering	[Shaded]											
Arbetsgruppen	[Shaded]											
Matchning	[Shaded]											
Genomförande	[Shaded]											
Inledande arbete handledare och studenter	[Shaded]											
VFU inleds	[Shaded]											
Examensarbete	[Shaded]											
Möten (pilotgrupp och handledarkollegium)	[Shaded]											
Kommunikation och dokumentation	[Shaded]											

Examensarbetet läggs fram och examineras i månadsskiftet maj/juni 2021 vid LTU, i enlighet med det regelverk som finns för universitetsstudenters eget arbete. Arbetet presenteras också för verksamheten. Modellen för examensarbete i samverkan färdigställs. *Här fokuseras såväl forskning som utvecklingsarbete!*

Utvärdering och uppföljning

Dokumentation och reflektion

Utifrån utvärdering av pilotprojektet är syftet att hitta en varaktig modell/dokumentera och dra lärdomar. En varaktig modell för komplementär samverkan behövs, om såväl lärosäte som kommun skall leva upp till kravet på utbildning på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Kompetensutveckling. Möjlighet för kommunen att beforska angelägna frågor. Möjlighet att knyta till sig blivande lärare. Möjlighet för studenter att knyta kontakt med blivande kollegor. Utbildning på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet – process och produkt (examensarbetet).Handledningskompetens för båda parter.

Utvecklingsarbetet dokumenteras i en modell för permanent implementering (länka till ULF-avtalen) av examensarbete i samverkan för lärarstudenter vid Luleå tekniska universitet.

Modellen inkluderar tidplan (för att underlätta bemanning och ekonomisk planering), intresseanmälan och matchning, att göra-listor och underlag (jfr VFU-handboken). Länka till VFU-placeringsdokumentation.

Utvecklingsarbetet dokumenteras i en rapport. (Annbritt Palo, Lena Manderstedt och Sara Viklund). Forskningsarbetet dokumenteras i en vetenskaplig, peer-granskad artikel. (Lena Manderstedt, Annbritt Palo, Sara Viklund, Hanna Nilsson).

Spridning av resultat

Resultatet sprids på fem sätt

1. genom presentation vid ett seminarium vid LTU (examinator/seminarieledare, student ansvarar vid examensarbetesseminariet) samt Piteå kommun (Sara Viklund ansvarar). Målgrupp: andra lärarstudenter, lärarutbildare, lärare, rektorer och förvaltningsledning
2. genom publikation på LTU:s och Piteå kommuns webb (Annbritt Palo, Lena Manderstedt + webbredaktör ansvarar för LTU-publicering; X för Piteå-publicering). Målgrupp: allmänheten.
3. genom presentation av modell för examensarbete i vetenskaplig och praxisnära samverkan (Annbritt Palo och Lena Manderstedt ansvarar för presentation vid LTU; Sara Viklund för presentation i PUR etc. Ev. student vid Piteåpresentationer? Alla vid ev. presentation i större ULF-forum?) Målgrupp: Lärarutbildare LTU, Piteå utbildningsvetenskapliga råd, lärare och rektorer PK, regionala samverkansrådet, ULF sammanhang/forum.
4. genom vetenskaplig publikation och konferensdeltagande (Lena Manderstedt, Annbritt Palo, Sara Viklund, Hanna Nilsson ansvariga) Målgrupp: det vetenskapliga samhället.

Eftersom examensarbetet bedöms av en examinator som inte varit inne i projektet, torde rättssäkerhet och kvalitet säkras. För övrigt förväntas examensarbetet följa Vetenskapsrådets rekommendationer (se *God forskningssed*, 2017).

Budget

Respektive skola/förskola bidrar med lärares och rektors tid i piloten, dvs tid för att delta i arbetsgruppen, pilotgrupp, ev forskningscirkel/AF projekt vid skolan/arbete med SKA som berör studentens examensarbete osv. Detsamma gäller för forskare, ULF-samordnare vid LTU. Budgetsammanställningen nedan berör enbart kostnader för de fyra FOU-magistrandernas arbete som biträdande vetenskaplig handledare.

Examensarbete i samverkan, pilotförsök lå 2020-2021					
	Antal	Timmar	Personal kategori	UBF kostnad totalt (kr)	Kostnad/skol form (kr)
Handledning biträdande handledare	4	10 ²	FoU- magistrand/ lärare	20400	5100 fsk 10200 gr 5100 gy

² Baserat på en timlön, ink PO på 340 kr

Handledarkollegium (9 träffar: 2x120 ht - 20 och 6x60 vt -21)	4	9 ³	FoU- magistrand/ lärare	12240	3060 fsk 6120 gr 3060 gy
Summa 2020-2021				22440	7480

Kristina Hansson
Vetenskaplig ledare
Utbildningsförvaltningen
070-2811165
kristina.hansson@pitea.se

³ Se ovan